

**Nikola
Puljeze**

Malakva

Četiri dana kiše u Napulju
u iščekivanju da se
obistini jedan izvanredan
događaj

Prevela s italijanskog
Ana Gorobinski

■ Laguna ■

Naslov originala

Nicola Pugliese

MALACQUA

Copyright © Nicola Pugliese, 1977, 2013

Translation copyright © 2026 za srpsko izdanje, LAGUNA

Malakva

Neka druga bi se gnušala kada bi je primorali da sa mesa sabljарke pređe na običan sir, ili sa feribota na јadnu malu jahtu. Svaka druga žena bi se gnušala, ali ne ona. Da li vam je poznato kako ona razmišlja? Pobeći je sramotno, ali vam može spasti život. To je njeno životno pravilo.

STEFANO D'ARIGO, *Horcynus Orca*

Likovi i činjenice u ovom romanu plod su piščeve mašte, iako stvarnost sadrži izobilje narativnih predložaka.

Uvod i prolog

Kroz prozorsko staklo sive zadimljene misli vijaju more, Santa Lućija* stegnuta u ramenima, sa rukama u džepovima, osluškuje tišinu svoje tišine, i nalete nadolazećeg vetra, i sve to povijeno lišće koje se zavuklo u pore na asfaltu. Sa ulica usamljenost se umilno spušta nad more, zapušteni čamci, iščupana svetla, brodovi u daljini, rt Kampanela i Kapri, velika masa ostrva tako tuđa gradu poput neodgonetnute kule, tako blizu, da, tako blizu, a opet nadasve daleko sa izbledelim pričama o carevima i njihovim ženama, sa drhturavim teretnjacima koji dolaze sa Istoka i iz Afrike, i žitaricama, tovarima kukuruza, gvožđa, zlatnog peska.

U restoranu se razgovara o novinama: kako u njima bez sumnje i u potpunosti sve treba promeniti, od početka do kraja. Treba napustiti Politiku sa velikim p, vratiti se

* Santa Lucia – jedna od starih četvrti Napulja. (Prim. prev.)

životu, hronici, činjenicama i svakodnevnim događajima. Ljudi neprestano žive, dan za danom, i žele da znaju sve o čudovištu iz Ulice Karavađo i pregled sindikalnih nemira, i da li su prodavnice otvorene: i novine oprezno zakoraćuju među špagete sa školjkama, sa crvenim sosom od paradajza, flašom vina iz Granjana, tradicionalnim napolitanskim jelom od hobotnice, ah da, hvala, i jednu voćnu salatu. Iza stakla voda se stiska uz obalu marine, ogromne naftne mrlje plutaju po razglobljenoj duginoj liniji, i čamci su nepomični, i more je sada nalik nepokretnoj smrdljivoj bari, a preživeli galebovi kriče i krešte: zamahuju snažno belim krilima nagore prema nebu a potom lete nadole, uznemireni, i nose u sebi bol i patnju mora, praćeni jutar-njim strahom koji postaje siv, težak, i crn, neumoljivo crn, dok iza prozorskog stakla problem dnevnih novina odleće umotan u staru hartiju, miris mastila, olovna isparenja. Na zidovima Kastel del Ova* Andreoli Karlo razabira znakove mora, izdubljenu vulkansku stenu iz koje se neprestano podiže vlaga, frktanje pene, svetlucanje zvezdica, veštačke vatre koje se naziru u daljini, bele vatre koje treba pomeriti, obnoviti.

Izvinite, molim vas, izvinite, moram da sednem na tren, idem da pogledam u Kastel del Ovo. Samo dva minuta, čemu žurba? Nema potrebe za njom, ovaj naš život koji lagano klizi: samo dva minuta, zar od toga treba praviti tragediju? Prekinućemo neodgonetnuti odsjaj, stvorićemo prelom, tren nesigurnosti: vi sa jedne strane, sa špagetima,

* Castel dell'Ovo – dvorac u Napulju, smešten na slikovitom ostrvcetu Megaride, koji je danas mostom povezan s kopnom. Poznat je po legendi o pesniku Vergiliju koji je u temelje sakrio čarobno jaje kako bi zaštitio utvrđenje od rušenja. (Prim. prev.)

hobotnicama u saftu, a sa druge strane ova mahnita bezrazložna varnica: izvinite, molim vas, izvinite, idem da bacim pogled na Kastel del Ovo.

Ustao je od stola i pažljivo savio salvetu, da li je to bilo zbogom? Pomerio je noge, to je izvesno, noge, u grudima između rebara počelo je da se pomalja iznenadno, neobjašnjivo pitanje. Dok su odozgo plave linije sve više narastale, umnožavale se, uvećavale se, i crnilo, moglo bi se reći crnilo, možda kiša: iza prozorskog stakla slankasti vazduh, miris nafte, i nekakva neobičnost, tužna izolovanost, slatkoća, drugo pitanje o tome kako preživeti, i kako razrešiti, da, kako razrešiti.

Kada izađe iz restorana, čovek može da se uputi na desnu stranu od malog kamenog stepeništa, a potom da kroči na mostić sa leve strane ka nepoznatim kućama i Kastel del Ovu; vazduh je hladan i napet, svuda parkirani automobili, natpisi sa imenima restorana, i automobili, i sivi prozori u sivilu jutra. Ove kamene kuće su prislonjene na tvrđavu, ali ljudi prema njima gaje prezir i drže se po dalje od njih, one se nikako ne mogu mešati sa tvrđavom; na ulicama nema glasova, ni dece koja se igraju, samo se kroz prozore i zatvorene kapije čuje lagani šapat, mračni tajnoviti šapat koji kao da pripada nekakvom zavereničkom svetu koji spletkari iz senke. Jedan iznenadni urlik poremetio bi sve u moru i oko mora, sve osim tvrđave, možda, a možda ni ona ne bi ostala netaknuta: rasparčani urlik koji bi dopirao kao iz nekakvog lavirinta, očajnički pisak koji bi prekidao, presecao. Taj dugački pisak koji u sebi i svojim mislima nosi Andreoli Karlo, i razmišlja, ali u rasutoj svetlosti sivilo se rastvori, čestice polete u kratkom letu, i uvek kroz sve te nizove prozora i prozora i zatvorene

kapije taj žamor glasova, upravljani šapat, sumnjičavi: linije plavetnila spuštaju se i pritiskaju asfalt, pesnice se stežu u džepovima kako bi protresle, kako bi zaustavile. Sve dok oči ne ispredu tišinu, tu tišinu, sa mišlju koja je promakla, prav put, i tu je samo tvrđava, sama i napuštena: slatka i nepomična čarolija nalik smrti. Jesi li pogledao iznutra: možda je u pitanju iščekivanje, stalno i neprestano, iščekivanje smrti?

Andreoli Karlo je ponovo ušao u restoran kako bi nastavio prekinuti razgovor i prijatnu razmenu mišljenja, a bilo je tu crveno vino, i vesela nadutost koja nastupa posle dobrog obroka. Zamuti se pogled na zvuk čaša, čak i novine, o drage moje novine koje se lagano udaljavaju na drugu stranu: i danas ću se vama zanositi, ojačaću ljubav i naklonost povišenim glasovima dok prolazim hodnicima, i biće tu urlika, smeha, povika zbog štamparije. Ustao je sa prisutnim kolegama, i svi su izašli, na čelu sa direktorom, i pre nego što su se vratili u Ulicu Partenope, eto, pre nego što su se vratili, glavu je okrenuo, srce je okrenuo ka tvrđavi. Ali ona se odatle ne vidi.

I čitavog tog popodneva i večeri Andreoli Karlo je radio u redakciji, i koliko god trajalo, iščekivao je zvuk teleprintera, sa prijateljskim glasovima duboko neprijateljskim, i iznenada nepoznatim, i bio je sam, i gledao je u trake na teleprinteru i nije čitao i nije razumeo, i sve je promicalo, doista sve: Fordovo putovanje i poskupljenje novog fijata, koncert u Auditorijumu i privremeno zatvaranje *Inoćentija*, glumci i glumice, članovi sindikata i političari koji klize po zemlji, neuhvatljivi zvuk. Duboka tišina pišaćeg stola i sveg tog svetla, ruka se pružala u prazninu, poput zujanja, iznutra, zapušteni motor na dizel koji kreće,

polagano, tiho, a onda se spušta sve do unutar slepoočnica da bi pritisnuo, udario: neodgonetnuto iščekivanje? Rađala se ogorčenost, pogana misao, vezivala mu je lice, njegove crte: razrogačeno oko unutar neverovatne ideje: o čemu se radi? O tipkama na pisačkoj mašini? O plavoj lampi? O neonskim svetlima u hodnicima? O čemu, do vraga! O čemu se radi?

Prošli su posle podne i prvi večernji sati, došla je noć, sa prugama mastila i iznenadnim pukotinama, vetar koji duva Ulicom Maritima, na uglu sa Trgom Municipio, i dalje odatle, sve do luke i na uzbrdici prema bregu. Hladni vetar koji nanosi uvis plamen mangala, koji veze oblike u senci ulice. Potom je za njega došao trenutak koji se ispostavio kao ništa, ništa izvesno, ali bilo je tu nečeg: sa tvrdave poruka je neprimetno pristigla, ali jasno, da, veoma jasno, dole niz grlo se spustila i posred grudi se zaustavila da bude zapamćena. I Andreoli Karlo je zakopčao dugmad na mantilu, podigao okovratnik i pogledao unaokolo, izdahnuo je duboko put ulice, video je preko puta tramvaj sa isprekidanim svetlima, zvuk gvožđa koje dotiče gvožđe koje se udaljava, a onda je sumnjičavo pogledao prema nebu, hteo je ponovo da vidi crnkaste pruge, proreze u daljini, i neprozirno belilo koje nije davalo svetlost, čak nimalo svetlosti u večeri kakva je bila ova. I da, tako sâm nasred ulice, sa tom dalekom, dalekom mišlju, a opet toliko bliskom. Na kraju je ušao u automobil, okrenuo ključ i upalio svetla, da, upalio je svetla. Neugodno se osećao.

Dan prvi

U 7 sati ujutru 23. oktobra, bilo je to dan kasnije, vest je prvo primio Anuncijata Osvaldo, star 27 godina, koji je radio na telefonskoj centrali u lokalnoj policijskoj stanici broj 113. Pošto je čuo o čemu se radi, Anuncijata Osvaldo je nehotimice pogledao uvis, prema prozorskim staklima zaštićenim gvozdenim rešetkama, napolju je padala kiša, naravno lilo je: kiša se stuštila oko 3 sata ujutru, snažna bujica obrušila se na sve strane, u različitim delovima grada nestalo je svetlo, svi osigurači su poiskakali, ekipe za vanredne situacije elektrodistribucije koje su izašle na teren obavestavale su da neće povratiti struju ukoliko kiša bude padala onako kako je padala u tim trenucima, i kako je nastavila da lije čitave noći sve do ranih sati sivkastog praskozorja, ponegde ljubičastog, bez sumnje pomodrelog, smrtnog. Sva ta voda koja je padala i padala, i baš kada bi čovek pomislio: evo, sad će prestati, nije imao vremena ni usta da otvori a voda bi nastavljala da se sliva još jače i moćnije, s teškom ozlojeđenošću i nepovratnom

žestinom. U 7 ujutru 23. oktobra, bilo je to dan kasnije, Anuncijata Osvaldo kao i obično nije mnogo toga razumeo: na drugom kraju telefonske linije osoba je govorila i skoro ništa nije uspevala da izrekne, bila je uzbuđena, doslovno je gutala reči, i do sagovornika su dopirali samo delići izgovoreni zadihanim glasom: srušila se, srušila se ulica, sve je propalo, unutra ima ljudi, automobili su sasvim usisani. Pre svega ostalog, Anuncijati Osvaldu je bilo jasno da najpre treba da obavesti vatrogasnu službu, ulice koje propadaju, to ne potpada pod nadležnost policije, svako treba da se bavi poslom za koji je obučen, i u knjigu beležaka je upisao „23. oktobar, 7 sati ujutru, dojava o urušavanju Ulice Anijelo Falkone, alarmirana vatrogasna služba“, a onda je obavestio vatrogasce. Iz stanice u Ulici Sole kolega koji radi na telefonskoj centrali saopštio je da znaju šta se zbilo i da je jedinica već na terenu, i možda se ne radi ni o kakvoj budalaštini, ovoga puta, slična upozorenja su pristigla iz San Martina, a da ne spominjemo delove grada kada se krene dublje u unutrašnjost kopna, tu su Sant Antimo, Afragola, Frattaminore,* sve poplavljeno, dovraga, ovaj grad je kao sačinjen od kartona, da li je moguće da sve to izazove nekoliko sati jakih pljuskova? Pa moguće je, moguće, šta bi ti? Meteorološka služba na aerodromu trebalo bi da izdaje saopštenja: sutra će padati kiša, Napuljci, preselite se u Rim.

U 7.30 23. oktobra vatrogasna jedinica došla je u Ulicu Anijelo Falkone prošavši prethodno Ulicom Taso, gde su bili u toku radovi na obnovi sistema kanalizacije; uspinjući

* Sant'Antimo, Afragola, Frattaminore – opštine koje pripadaju širem području grada Napulja u provinciji Kampanija. (Prim. prev.)

se Ulicom Taso, vatrogasci su pogledali nagore prema izbledelim svetlima. Voda se slivala na asfalt, punila iskopane kanale, prodirala u tlo i omekšavala ga, i pravila je sramno nepomičnu brljotinu, muljevitu smesu koja se taložila oko struktura načinjenih od armiranog betona, koje nisu bile popustile, da, naravno, nisu bile popustile. Kada su vatrogasna kola došla do krivine na ulazu u Ulicu Anijelo Falkone, vozač je neočekivano zastao: našao se ispred provalije, na udaljenosti četiri-pet metara, da tako kažem, naglo je zakočio, šta to dođavola radiš!, uzvihnule su kolege koje su bile sa njim u vozilu, kako se to zaustavljaš! I inženjerijski pukovnik u kolima iza njih ponovio je isto. Svi vatrogasci su izašli, i pukovnik, i otišli da vide o čemu se radi, i odmah im je bilo jasno da je situacija teška, da, gospodo moja, jer provalija je prekrivala celu širinu ulice, sa desne strane sve do nagnutog zidića – ispod su se mogle videti desetine i desetine objekata u izgradnji – a sa leve strane mračna provalija je dopirala sve do pločnika, na udaljenosti šest-sedam metara, to je moja procena, od temelja jedne zgrade ne baš nove, verovatno iz perioda odmah posle rata, pretpostavljam, sa fasadom sive boje i prepravljanim prozorima, i kog vraga! uzviknuo je pukovnik, ovde vrebava velika opasnost, hajde, brzo, raskrčimo sve ovo.

Vatrogasci su prošli kroz kapiju i nasred dvorišta naišli na domara koji se žučno raspravljao sa ženom nagnutom sa prvog sprata. Govorili su uglas, ali kada su primetili dolazak vatrogasaca, odmah su začutali, i domar je samo nastavio da sluša: ali kako da se to sve ukloni i raščisti? Tek tako? Znači postoji opasnost, ozbiljna opasnost. Kroz prozor na drugom spratu promolila se žena sede kose, stara

otprilike 55 godina, i rekla da neće ništa da raščišćava, da njoj ne pada na pamet da izađe iz kuće, čak i kada bi došlo do bombardovanja, ona to ne bi uradila. Nije bežala 1943. godine pod savezničkim bombardovanjem, pa ne namerava ni danas, zbog malo silovitijeg pljuskas ili zbog široke rupe koja se otvorila u asfaltu; na drugom spratu se otvorio još jedan prozor, dva prozora udesno od njenog, i na njemu se pojavio jedan naočit gospodin u pidžami ogrnut kućnom haljinom koju je na brzinu prebacio preko ramena, neutešno je odmahnuo glavom, i rekao, vidite, gospođo, ukoliko vatrogasci kažu da napustimo zgradu, za to postoji valjani razlog, sigurno nadasve ozbiljan, oni to ne bi rekli olako, vi nam to ne biste tek tako olako naložili? Vatrogasci su odgovorili da ne bi, nikada nešto slično ne bi olako izgovorili, to su savetovali samo kada je postojala stvarna opasnost, i to je bila njihova dužnost, da, da, oni su samo ispunjavali svoju dužnost, naravno da su bili svesni, kako da nisu, bili su svesni. Gospođa je na to uzvratila, a gde da spavam večeras? U hotelu? O čijem trošku? Opštine Napulj? E pa, vidite, gospođo, sad ću ja vama objasniti. Ali da li je išta više trebalo objašnjavati? Inženjerijski pukovnik je išao unaokolo i skupljao svedočanstva komšija, i naišao je na nekoliko osoba koje su videle šta se desilo i koje su se zaklinjale: u tu vrtuću su upala dva automobila, da, sigurni smo, oni su tu bili parkirani, vidite li? Tri metra tu malo ispred sa desne strane, više ih nema, i kada se ulica urušila, ja sam čuo nekakav tupi zvuk, nesvakidašnji, i jedan ženski glas, u to sam siguran, i stravičan urlik, to je bilo užasavajuće. Učvrstivši konopac za kamion-cisternu, u vrtuću u koju se svom silinom slivala kiša, spustio se vatrogasac Espozito Đovani,

star 24 godine, iz Rokarajnole,* koji je govorio, popuštajte konopac polako, polako, i kolege su ga poslušale. A onda je mladić nestao i njegov glas se više nije čuo, dvojica kolega su stala na ivicu ponora da provere gde je i jedva su naslućivala njegovu figuru: tražio je da popuste konopac, još malo, ali lagano, lagano, bez žurbe, i njih dvojica su prenela reči kolegama, oni koji su sedeli u kamionu-cister-ni odmotali su još konopca, deset metara, u okolnostima nimalo lakim, i pukovnik je rekao u redu, sada ga povucite nagore, ne želim da rizikujemo dok dobro ne procenimo situaciju. Vatrogasci pažljivo izvukoše Espozita Đovanija iz Rokarajnole i on stade na pločnik, a pločnik se iznenada polomi i mladić izgubi ravnotežu i okliznu se, ali konopac ga zadrži, još uvek je vezan, samo se okliznuo i desnim je bokom snažno udario u gredu, mladić je osetio trenutni bol, ali sve je prošlo, sve, i više nije osećao nikakav bol i rekao je pukovniku: gospodine pukovniče, tamo dole ima ljudi, čuo sam nešto kao zapomaganje, možda je u pitanju žena, ali možda grešim. Pukovnik je otišao do radio-pri-jemnika na svom vozilu jarkocrvene boje i dao uputstvo da se pošalje dodatna jedinica koja bi dopremila još greda, dizalica, čekrka i raznih drugih alata, jer je trebalo spustiti se duboko, dvadesetak metara, možda i dublje, a onda je rekao vozaču da obavesti tehničku službu u opštini da pošalju svoje ljude i da im objasni kako stoje stvari, a onda mi odmah pozovi procenitelja gradskih javnih radova, obavesti okružno načelstvo, i dok je on izdavao sve te naredbe po kiši koja je silno padala, na mestu događaja se okupila gomila ljudi koji su u rukama držali crne kišobrane, svi

* Roccarainola – opština na širem području grada Napulja. (Prim. prev.)

oni su stajali ćutke i posmatrali, a na prozorima najbliže zgrade mogli su se videti muškarci i žene kako radoznalo prate šta se događa. Šta dođavola očekuju svi ovi ljudi?, povikao je pukovnik, zar vam nisam rekao da se sklonite! Odmah da ste se sklonili! I podigao je pogled prema višim spratovima, ali iznenadni siloviti nalet kiše naterao ga je da ponovo spusti glavu. U materinu!, rekao je, i ispod kapuljače svoje kabanice uspeo je da zapali cigaretu, reci da su nam potrebna i kola hitne pomoći, dreknuo je na vozača, štaviše dvojka kola, a onda je tiho dodao da niko ne zna kako će se sve ovo završiti. I dok je izgovarao te reči sebi u bradu, dovraga, pa je l' moralo baš danas, na rođendan moje žene, pomislio je na Ulicu Taso, joj dođavola! Ulica Taso.

U 7.45, 23. oktobra, otkriveni odvodi u Ulici Taso bili su puni svega i svačega, prokleta kišurina! Kada će prestati da pada? Voda je klizila po asfaltu, po građevinskim gredama, po pločnicima, a onda se slivala nizbrdo, i sa sobom nosila zemlju, otpad i listove novina. Na raskrsnici sa Ulicom Vitorio Emanuele stvarala se pomahnitala bujica, dok je odozgo, u visini bioskopa *Italnapoli*, Ulica Taso stezala zube i stezao je zube i mrmljao ma neka ide sve dovraga i Di Sepe Bjađo, star 45 godina, iz Avelina, on nije dozvolio da bude nasamaren i obuo je gumene čizme tog jutra 23. oktobra. I tako svu tu vodu koja je prolazila oko njegovih nogu nije ni primećivao, ali video ju je, naravno, dobro ju je video, a naročito dobro je video prostor nekoliko metara ispred sebe, i otkriveni odvod pun svega i svačega: voda je žuborila i bujala, skoro se moglo reći da je hućala. Di Sepe Bjađo brzo je odlučio: u ovakvim uslovima ne nameravam

ništa da iznosim, zamisli sve te pomorandže na kiši, ne, ne, ostaviću namirnice unutra, na kraju će ipak prestati da pada, upravo iznad njega na nebu se pružala dugačka crna linija, i isto je tako bilo i na pijaci, u 5 sati ujutru, ali on je mislio da će kiša u međuvremenu prestati, pre ili kasnije, sigurno će prestati. A ona nikako nije prestajala, kakvo grozotno jutro, rekao je, i prekrštenih ruku stajao je na pragu svoje radnje, potom je upalio cigaretu i nastavio da posmatra. Kada se čuo tupi zvuk, on ništa nije video, čuo je samo potmuo udarac, i kamenje posred ulice. Pažljivo je usmerio pogled nagore, i onda, onda ga je ugledao, krovni venac se nečujno odvajao, i naginjao prema ulici, usporeno, leteo je prema stanu u suterenu i uz tupi zvuk zabio se u kaldrmu, a kamenje se razbijalo i razbijalo leteći unao-kolo, prašina se dizala, a kiša ju je kupila i ponovo gurala na asfalt. Dovraga, rekao je on, od lošeg ka još gore. Više se nije osećao sigurno kao do pre kraćeg vremena, sada će sve ovo voće i povrće propasti, koga briga, ovde se zbiva nešto krupno. I kamionet se neobično ponašao, samo u naznakama, možda je pogrešio, u svakom slučaju trebalo bi ga pregledati, dobro ga isproveravati, samo bi još falilo da sa kamionetom nešto nije u redu, sada kada je osvanuo jedan ovako usrani dan. Di Sepe Bjađo u svojim gumenim čizmama otišao je do parkiranog kamioneta, seo je na vozačko mesto i proverio brzine, bio je u prvoj, on iz ko zna kog razloga ubaci u rikverc i proverio ručnu kočnicu koja je bila u pravilnom položaju, ali ta ručna kočnica nije nikada baš najbolje radila, godinama je tako bilo: sad ću dobro proveriti, utvrditi, ali uz svu ovu kišu nije bilo vreme da se bilo šta ustanovljava, trebalo je nešto učiniti, sada. Iznenadio se kada je iz prve upalio motor.

Motor se upalio, a on je rekao, more nosi se, i šta sad kada ga je upalio? Šta da radim? Da odem odavde? Ne dolazi u obzir, i ugasio je motor, iznova, trebalo bi samo da postavim zaustavnike na točkove, to je to, zaustavnike, uzeo je dva velika kamena koja je našao na ulici i stavio ih tik uz gume na točkovima i učvrstio ih šutnuvši ih nekoliko puta, a sada, sada je sve sređeno, zar ne? Naravno da jeste, sve je na svom mestu, nameravao je da udari o kamenje još koji put, treba biti oprezan sa svom ovom vodom koja se sliva, zamislite kada bih ovoga jutra pomorandže izložio napolju, i pošao je da se skloni sa kiše. U tom trenutku kuća na broju 234 se iskrivila i počela da se naginje. Dovraga, rekao je on, hoćeš da vidiš kako se sve ovo obrušava?

Andreoli Karlo je pio kafu u krevetu, oslonjen na levi lakat, vladao je potpuni mrak, ništa se nije videlo, upalio je cigaretu. Zazvonio je telefon i sa druge strane linije neko mu je ispričao o svemu: o vrtači koja je nastala u Ulici Anijelo Falkone, o dvoje mrtvih, o dva progutana automobila, o rušenju kuće na broju 234 u Ulici Taso i o pet osoba koje su sve poginule u snu, o kiši koja nije prestajala da pljušti i ako ne prestane, malo je razloga za nadu, sve to bilo je dovoljno da se brzo razbudi. Otišao je u kupatilo i stao ispred ogledala, prva misao bila je upućena novinama, to se podrazumeva, zadacima koje treba raspodeliti, reporterima koje treba poslati na lice mesta, fotografijama koje treba napraviti i svemu ostalom. Posle sedam minuta obreo se u automobilu, uključio se alarm i upalilo crveno svetlo. Vozio se gradom, peo se i spuštao Ulicom Anijelo Falkone, peo se i spuštao Ulicom Taso. I tu je bila vrtača, i srušena kuća, ali i sve ono svakodnevno, ljudi,

mehanički pokreti, rituali, saopštenja za štampu, telefonski pozivi u redakciju lista, i problemi sa štamparijom jer je trebalo brzo reagovati, sve je trebalo brzo obavljati, ne mogu se štampati novine bez te vesti, ne mogu se gubiti vozovi, danas, kada se ima u vidu sve ono što se dogodilo, zamisli svu tu pometnju. Kretao se unaokolo po gradu da bi ponovo video nastalu vrtaču i već dobro poznata urušavanja, plač majki i rođaka, histerični bol, nemoćni bes koji ljudi gutaju u sebi. Kretao se unaokolo, naravno, kretao se, a onda se vraćao na vrhovima prstiju stazama i rekonstruisao jedno surovo neizbežno prisustvo: šta je krajnji smisao? U kamenju Kastel del Ova? Šta?

Parkirao je automobil u Ulici Partenope i zakoračio u kišu koja se slivala: s druge strane trotoara kameni mostić, i tvrđava, sa žutim kamenjem nasuprot nemilosrdnom nebeskom svodu, i kiša koja mu se slivala na kolena i na cipele i prodirala sve do prstiju na nogama, vlaga koja mu je dopirala do mozga, voda u brazdama i po kružnim bulevarima, bezoblične želatinaste mase koje su odisale vodom, i voda je iznutra prodirala sve do dužice i ulazila u nozdrve, i izlivala se iz njih, padala nadole i sa usana se strmoglavljivala klizeći sivkastim kanalčićima. Pogled na to vodenasto sivilo koje je na mahove uništavalo, o da, u hladnim naletima, pogled je razabirao pukotine između kamenja. Hajde, trgni se.